

Vera Berkeveld

vt13BW
PTH Eindhoven
2311836

HANDELINGSANALYSE WIT MARMER

HET ZETTEN VAN EEN WITTE MARMER MET PLAKKAATVERF

1. Het zetten van een witte marmer met plakkaatverf

2. Voorbereiding

A1 Materiaalkeuze

Talens Gouache plakkaatverf op waterbasis
Kleuren; blauw, wit en zwart (foto 1)

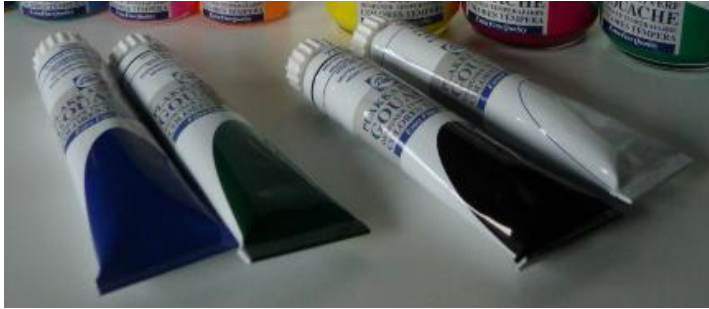

Foto 1

A2 Materiaal gebruiksklaar maken

Controleer de tubes of deze niet zijn uitgehard. Haal het dopje van de tube en druk in de achterkant van de tube. Doe daarna een klein beetje van de verf op een stuk papier. Wanneer deze er niet goed of helemaal niet uitkomt, moet deze tube worden vervangen.

De verf in kleine hoopjes, van elkaar verwijderd en zodat er nog een mengvlak overblijft, op het palet doen (foto 2)

Foto 2

B1 Gereedschapskeuze	
Natuurspons	<u>Daskwast/Spalter</u>
	
<u>Letterzetter</u>	<u>Keukenpapier</u>
	
<u>Palet</u>	<u>Bekertje</u>
	

Materiaal;

- Paneel van 50cm bij 30cm
- Voorbeelden van witte marmers
- Latex handschoenen

B2 Gereedschap gebruiksklaar maken

De natuurspons met koud water nat maken en daarna uitwringen, totdat er geen water meer uitkomt.

Daskwast testen, door hem in het water te dopen en over het paneel te strijken. Kijk of er geen haren vanaf komen. Als dit wel gebeurt, kijk of je een andere kwast hebt die dit niet doet. Wanneer dit niet het geval is, strijk zolang totdat er geen haren meer uit de kwast komen.

Doe dit ook met de letterzetter.

C Ondergrond voorbereiden

Het paneel, met een roller, in een witte fondkleur schilderen (foto 3). Doe dit met een verf op waterbasis. Paneel vastzetten in een schildersezel. Doe dit op jouw ooghoogte (afbeelding 1).

Foto 3

Afbeelding 1

D Omgeving voorbereiden

Zorg voor een schone, ruime werkomgeving. Ruim objecten die in de weg kunnen staan op.
Dek de vloer af met een stuk papier.
Let goed op of je genoeg licht hebt op je werk.

E Veiligheidsaspecten

Werkschoenen en werkkleding aan tijdens de handelingen.
Draag tijdens het sponzen latexhandschoenen.

3. Eigenlijke handeling

A Algemene bewerkingsvolgorde

Bij het zetten van een witte marmer in acryl, werk je in verschillende lagen. De eerste laag bestaat uit een vlekkenpatroon, dat je daarna uitdast met de daskwast. De tweede laag bestaat uit lichte, dikkere aders, die dan nog niet met elkaar verbonden zijn. Deze worden ook naar de achtergrond gedast. In de derde laag ga je, met wat dunnere, duidelijkere aders de beginaders met elkaar verbinden, zodat er een brokkelige structuur ontstaat. Tenslotte maak je deze aders nog duidelijker met de laatste laag. Hiermee ga je met zwart, wat aders aanzetten.

Je werkt dus van licht naar donker en zo ontstaan er dieper liggende en op de voorgrond liggende vlakken.

Fondkleur wit

Vlekkenpatroon

Dassen

Mengen van de goede kleur

Eerste aderpartij

Tweede aderpartij

Derde definitieve aderpartij

Vernissen

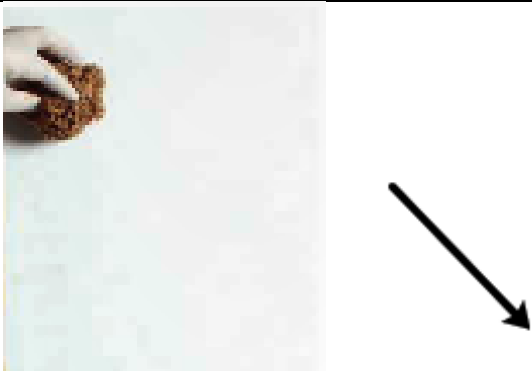

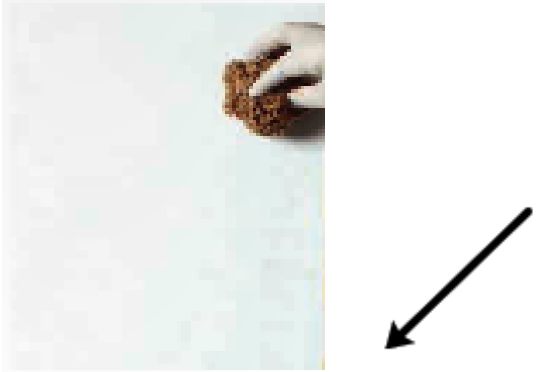
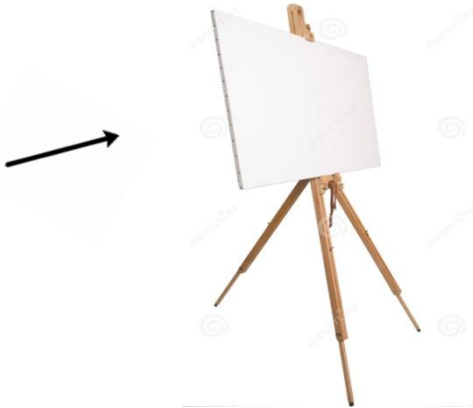
B Structuuranalyse

1. Paneel nat maken
2. Onderlaag van het marmer opbrengen
 - a. Laag opbrengen
 - b. Vertikaal dassen
 - c. Horizontaal dassen
3. Eerste aderlaag van het marmer opbrengen
 - a. Een zachte kleur grijs mengen
 - b. Aders opbrengen
 - c. Aders uitdassen
4. Tweede aderlaag van het marmer opbrengen
 - a. Donker grijze kleur mengen
 - b. Aders opbrengen
 - c. Aders uitdassen
5. Definitieve aderlaag van het marmer opbrengen
 - a. Letterpenseel voorbereiden
 - b. Aders opbrengen

C Gedragsanalyse

1. Paneel nat maken

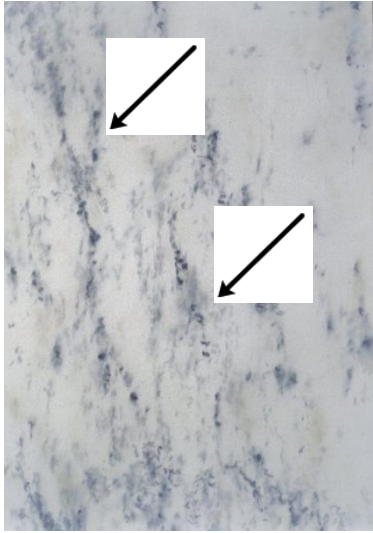
Houding	
Ga frontaal voor de ezel staan. Je benen stevig op de grond, in een lichte spreidstand.	
Hanteren	
Rechterhand(je werkhand); houd je de natuurspons vast. Linkerhand; houd je het paneel tegen.	
Beginbeweging	
Doop de natuurspons in koud water en wring deze uit totdat het water er niet meer uitloopt. Er mag nog wel wat water in de spons achterblijven. Knijp dus niet te hard in de spons.	
Tussenbeweging	
Houd met je rechterhand de spons lichtjes vast en spons daarmee op het paneel. Begin in de linkerbovenhoek en spons naar de rechteronderhoek toe. Houd met je linkerhand het paneel vast zodat deze niet teveel tegen de ezel aanstoot.	

Eindbeweging Doop de spons nog een keer in het water en begin nu in de rechterbovenhoek en spons naar de linkeronderhoek toe. Houd met je linkerhand het paneel vast zodat deze niet teveel tegen de ezel aanstoot.	
Tussencontrole Ga aan de zijkant van het paneel staan. Dit ligt eraan waar vandaan het licht erop schijnt. Kijk langs het paneel zodat het licht in het natgemaakte deel weerkaatst. Zo kun je zien of je een deel van het paneel bent vergeten nat te maken. 	
Veiligheid Controleer of het paneel goed vaststaat in de ezel. Door er met beide handen even wat druk op uit te oefenen. Staan hij niet goed. Draai hem dan wat strakker vast.	

2. Onderlaag van het marmer opbrengen

2a. Laag opbrengen

Houding	
Onveranderd	
Hanteren	
Rechterhand; onveranderd. Linkerhand; houd je het palet met verf vast. Steek je duim door het gat, en ondersteun met je andere vingers van onderen het palet.	
Beginbeweging	
Dep de natuurspons voorzichtig, zodat er op de puntjes van de spons kleur komt, in de verf. Eerst in de witte kleur, daarna in de zwart en blauw. Dep zacht en draaiend naar links met je pols, eerst als oefening op je palet. Hiermee kun je zien of de kleur naar wens is.	
Tussenbeweging	
Dep met je rechterhand en de spons op het paneel. Draai met je pols losjes naar links en druk zacht op de spons. Maak verschillende groepjes aan, maar houdt nog wel wat witte lege plekken over. Dit is ongeveer de helft van je paneel. Houdt deze vlekken zo licht mogelijk.	

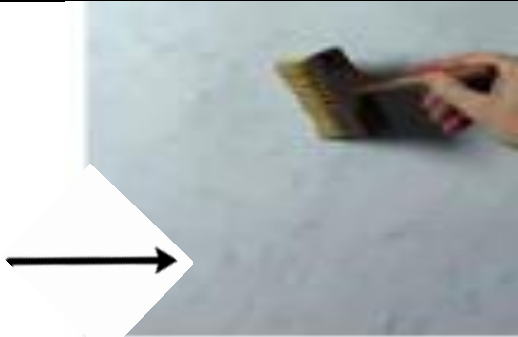
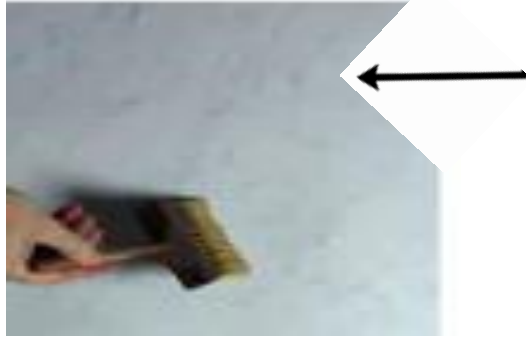
Eindbeweging	
Leg de spons op een stuk keukenpapier weg. Met de verf naar onder, zodat je hem weer gemakkelijk kunt pakken bij de volgende handeling.	
Tussencontrole	
Stap weg van je werkplek en kijk van een afstand van ongeveer 2 meter naar het resultaat. Wanneer er nog te weinig 'groepjes' (zie pijlen bij de afbeelding) opstaan, breng je deze aan met de spons.	
Veiligheid	
Draag nitril handschoenen bij het sponzen. Hiermee voorkom je dat de verf in je handen trekt.	

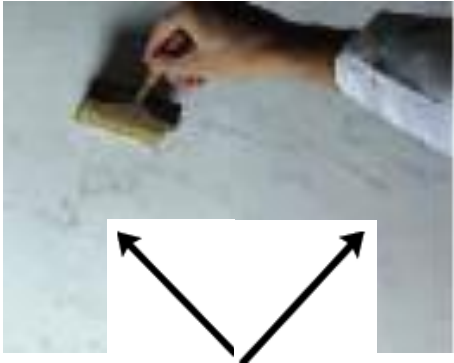
2b. Vertikaal dassen

Houding	
Onveranderd	
Hanteren	
Rechterhand; houd je de daskwast vast. Houdt de daskwast losjes, in het midden van de steel vast. Houdt hem ongeveer 10 cm van het paneel af, met de kwastharen naar beneden. Linkerhand; houd je de zijkant van het paneel vast. Zorg ervoor dat je niet in de al aangebrachte stukken vasthoud.	
Beginbeweging	
Draai, doormiddel van je pols te kantelen de kwastharen 90 graden naar boven, zodat de bovenkant van de haren licht over het paneel strijken. Doe dit over de vlekken, die je in de vorige stap op het paneel hebt aangebracht.	
Tussenbeweging	
Draai je pols weer terug naar de beginstand. Dus trek de kwastharen over het paneel weer 90 graden naar beneden toe.	

Eindbeweging	
Herhaal deze beweging totdat de vlekken genoeg vervaagd zijn.	
Tussencontrole	
Controleer of de kleur genoeg is vervaagd naar de ondergrond. Ga ongeveer 2 meter van je werk staan en kijk kritisch naar de ondergrond. Het kan zijn dat je nog verticale strepen ziet, deze worden met het horizontaal dassen minder.	

2c. Horizontaal dassen

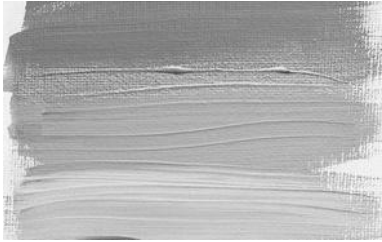
Houding	
Onveranderd	
Hanteren	
Rechterhand; houd je de daskwast vast. Houdt de daskwast losjes, in het midden van de steel vast. Houdt hem ongeveer 10 cm van het paneel af, met de kwastharen naar links. Linkerhand; Onveranderd.	 R
Beginbeweging	
Draai, doormiddel van je pols te kantelen de daskop 90 graden naar rechts, zodat de haren over het paneel strijken. Die doe je over het gedeelte dat je net vertikaal hebt gedast.	
Tussenbeweging	
Draai je pols weer terug naar de beginstand. Dus trek de kop over het paneel weer naar links toe. Herhaal deze beweging drie keer.	

Eindbeweging	
Herhaal deze beweging totdat de verticale strepen niet meer te zien zijn.	
Tussencontrole	
Het kan zijn dat er nog wat strepen in de laag te zien zijn. Das dan nog eens kruislinks over de vlekken heen.	

3. Eerste aderlaag van het marmer opbrengen

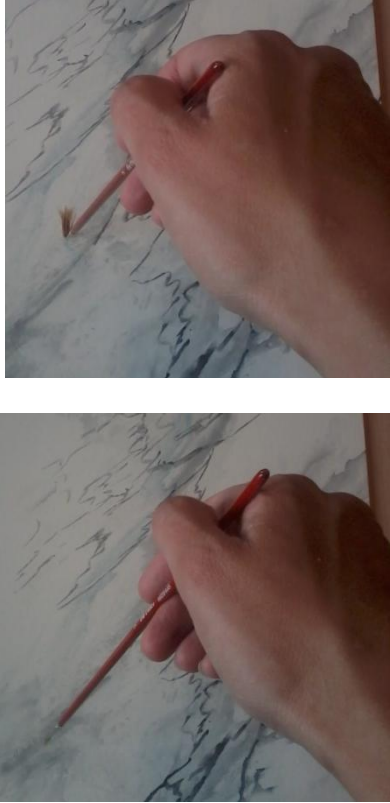
3a. Een zachte kleur grijs mengen

Houding	
Onveranderd	
Hanteren	
Rechterhand; houd je de letterzetter vast. Houdt het penseel losjes, in het midden van de steel vast. Linkerhand; houd het palet met kleuren. Steek je duim door het gat, en ondersteun met je andere vingers van onderen het palet	 R
Beginbeweging	
Door met de penseelharen door het hoopje witte verf te gaan, komt er wat van de verf op je penseel. Doe de verf die op de haren zit in het midden van je palet en verdeel dit over een oppervlakte van 5 bij 5 cm.	
Tussenbeweging	
Doe op dezelfde manier wat zwarte verf aan je penseel. Haar alleen het puntje van het penseel door de kleur. Laat dit klontje zwart op het oppervlak met wit vallen. Je kunt ook een klein beetje vanuit de tube erbij doen.	

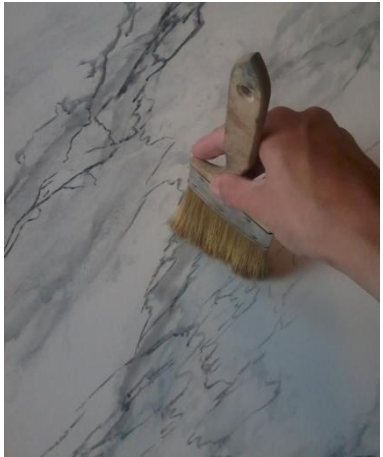
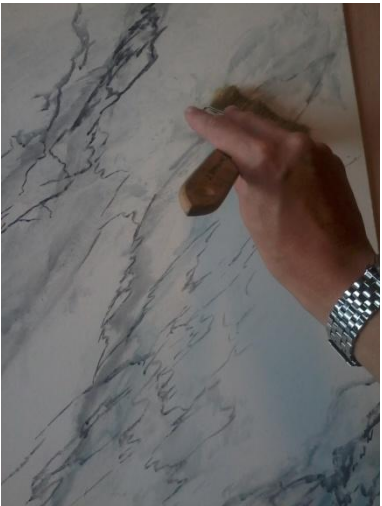
Eindbeweging Met de haren van de letterzetter meng je nu het geheel door elkaar. Doe dit in draaiende bewegingen over de kleuren die je net bij elkaar hebt gevoegd. Druk niet te hard op je penseel.	
Tussencontrole Controleer of de kleur gewenst is. Doe een proefstukje met het penseel in een hoekje van je paneel. Wanneer de kleur te donker is, doe er dan voorzichtig nog wat wit bij.	

3b. Aders opbrengen

Houding	
Onveranderd.	
Hanteren	
Rechterhand; onveranderd. Linkerhand; onveranderd.	
Beginbeweging	
Doop alleen de punt van je penseelharen in de gemengde kleur. Zorg ervoor dat er niet teveel verf aan je penseel zit als je met de aders begint.	
Tussenbeweging	
Zet de punt van de letterzetter links boven in de hoek. Duw een klein beetje op het penseel en trek een lijn richting de rechter onderhoek. Doe dit een beetje beverig, zodat de lijn niet recht loopt. Stop ongeveer elke 10 cm en ga dan verder met de ader, zo ontstaan er tussenruimtes (lege stukken).	

Eindbeweging	
De aders in een marmer geven de grilligheid van de natuur weer. De aders moeten wat puntiger zijn, steen scheurt namelijk niet rond. Zwiep daarom bij het eindige van een ader, met je penseel van het paneel af. Laat de druk afnemen en trek in een keer het penseel weg. Een soort van opstijgen van een vliegtuig.	
Tussencontrole	
Controleer of je niet te ronde vormen in de aders hebt aangebracht. Wanneer dit wel het geval is, maak ze wat puntiger met je penseel, door er hoekjes in te maken. Doop dan het puntje van de haren van je penseel in de verf en maak korte, houterige bewegingen bij de al gezette aders.	

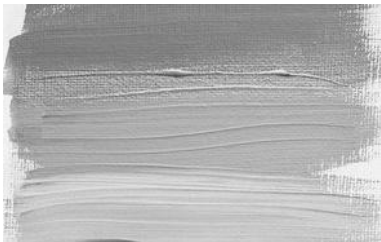
3c. Aders uitdassen

Houding	
Onveranderd.	
Hanteren	
Rechterhand; houd je de daskwast vast. Houdt de daskwast losjes, aan de kop bij de haren vast. Houdt hem ongeveer 10 cm van het paneel af, met de kwastharen naar beneden. Linkerhand; houd je het paneel tegen. Dit doe je door met je vlakke hand tegen de achterkant van het paneel te drukken. Zet je duim op een plek waar geen tot weinig verf is aangebracht.	 R L
Beginbeweging	
Houd de daskwast voor de gezette aders. Houd hem erg losjes in de hand. Zwiep van linksonder de ader naar rechtsboven van de ader. Draai je pols dus 90 graden. Laat daarbij de kwastharen zacht over het paneel strijken.	
 1 2 3 4 	

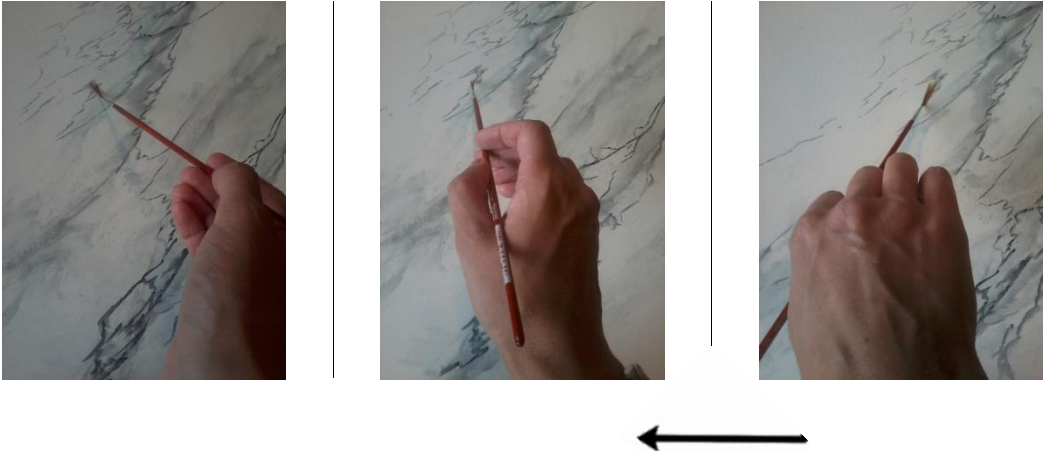
Tussenbeweging	
Haal de daskwast van het paneel en zwiep van nu van rechtsboven de ader naar linksonder van de ader. Laat daarbij de kwastharen zacht over het paneel strijken.	
Eindbeweging	
Herhaal deze handeling een paar keer. Wanneer de aders diep in het marmer moeten liggen, dient er langer en krachtigere gedast te worden.	
Tussencontrole	
Het kan zijn dat er nog wat strepen in de laag te zien zijn. Dan nog eens over dat deel van de aders heen. Doe dit kruislinks.	

4. Tweede aderlaag van het marmer opbrengen

4a. Donker grijze kleur mengen

Houding	
Onveranderd	
Hanteren	
Rechterhand; houdt je de letterzetter vast. Houdt het penseel losjes, in het midden van de steel vast. Linkerhand; houd je het palet vast.	
Beginbeweging	
Doop alleen het puntje van de haren van het penseel door de zwarte kleur. Laat een klontje zwart op het oppervlak met je gemengde vorige kleur vallen. Je kunt ook een klein beetje vanuit de tube erbij doen.	
Eindbeweging	
Met je letterzetter meng je nu het geheel door elkaar. Doe dit in draaiende bewegingen over de kleuren die je net bij elkaar hebt gevoegd. Druk niet te hard op je penseel.	
Tussencontrole	
Controleer of de kleur gewenst is. Doe een proefstukje met het penseel in een hoekje van je paneel. Zet een klein stukje ader met deze kleur. Wanneer de kleur nog niet goed is, doe er dan wat wit of zwart bij.	

4b. Aders opbrengen

Houding	
Onveranderd	
Hanteren	
Rechterhand; onveranderd. Linkerhand; onveranderd.	
Beginbeweging	
Doop je penseel in de gemengde kleur. Zorg ervoor dat er niet teveel verf aan je penseel zit als je met de aders begint. Door nog een laag aders aan te brengen in een andere tint, creëren we diepte in de marmer.	
Tussenbeweging	
We gaan de eerder gezette aders, met elkaar verbinden. Door deze stap moet het paneel een groot marmerbrok gaan vormen. Trek tussen de gemaakte aders, dunne bibberige aders. Druk tijdens de beweging wat harder op het penseel en draai hem ondertussen losjes rond tussen je vingers. Soms linksom, soms rechtsom. Hierdoor ontstaan er kleinere brokjes, tussen de grote (witte) brokken van het marmer. Hou wel in de gaten dat de aders elkaar niet haaks kruisen, dit komt namelijk niet voor in een marmer.	
	

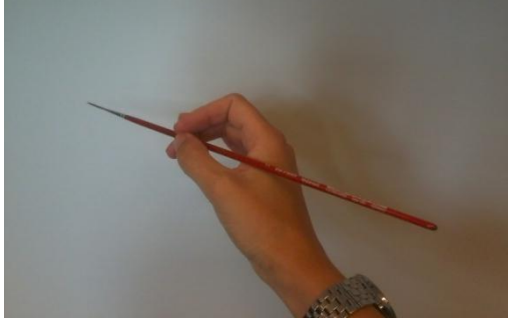
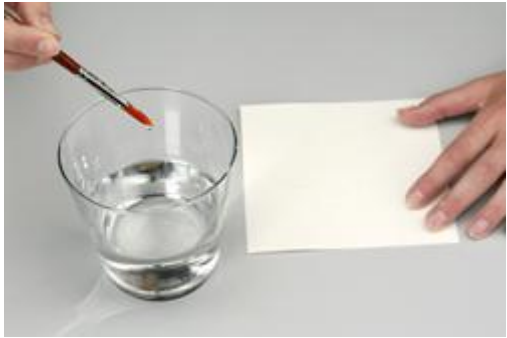
Eindbeweging	
Zwiep bij het eindige van een ader, met je penseel van het paneel af. Laat de druk afnemen en trek in een keer het penseel weg.	
Tussencontrole	
Controleer of je de aders juist hebt verbonden. Kijk op je voorbeeld of de aders de manier van bewegen hebben. Neem afstand van je werk om het overzicht te krijgen op je gezette aders.	

4c. Aders uitdassen

Houding	
Onveranderd	
Hanteren	
Rechts; ; houd je de daskwast vast. Houdt de daskwast losjes, aan het eind van de steel vast. Houdt hem ongeveer 10 cm van het paneel af, met de kwastharen naar beneden. Links; onveranderd	
Bewegingen	
Deze aders worden op dezelfde manier als de eerste aderlaag gedast. Je begint dus weer linksonder en gaat naar rechtsboven toe. En doet dit nog eens er kruislinks op. Namelijk van rechtsonder ga je naar linksboven toe. Druk niet al te hard op de daskwast.	
Tussencontrole	
Het kan zijn dat er nog wat strepen in de laag te zien zijn. Das dan nog eens over dat deel van de aders heen. Doe dit kruislinks.	

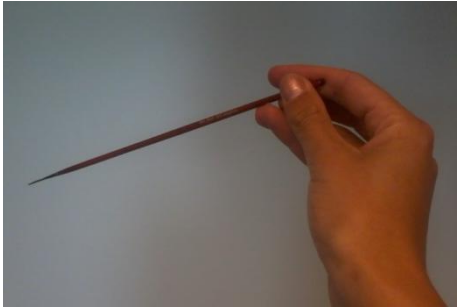
5. Definitieve aderlaag van het marmer opbrengen

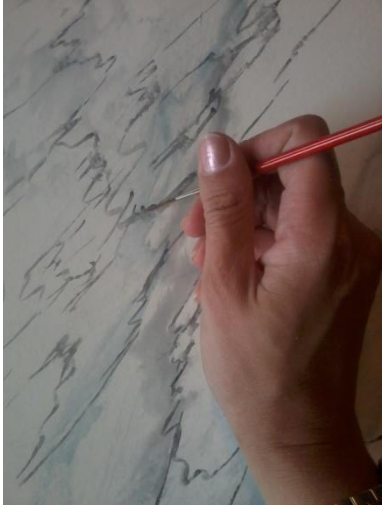
5a. Letterpenseel voorbereiden

Houding	
Onveranderd.	
Hanteren	
Rechterhand; houdt je de letterzetter vast. Tussen duim en wijsvinger Linkerhand; houd je het palet met kleuren	 R
Beginbeweging	
Met de letterzetter meng je een paar druppels water door de zwarte plakkaatverf. Hierdoor wordt de verf beter verwerkbaar.	
Tussenbeweging	
Spoel het penseel uit en droog hem met wat papier.	

Eindbeweging	
Doe daarna wat een heel klein beetje verf op het puntje van het penseel.	
Tussencontrole	
Strijk met het puntje over een hoekje van je paneel om te kijken of deze dun genoeg is voor de laatste aderlaag.	

5b. Aders opbrengen

Houding	
Onveranderd	
Hanteren	
Rechterhand; houd je de letterzetter vast. Linkerhand; houd je het palet met kleuren vast	
Beginbeweging	
Ga eerst wat verder van het paneel staan en kijk naar de eerdere structuren die je hebt gemaakt. Je kunt dan goed zien, waar je laatste 'harde' laag moet komen. Houdt het letterpenseel losjes aan het eind van de steel vast. Zo heb je minder controle over de aders die je gaat zetten.	
Tussenbeweging	
Zet de punt van het letterpenseel licht op het paneel neer. Zorg ervoor dat je deze aders weer van links boven naar recht onder zet. Trek de letterzetter iets naar beneden en beweeg daarbij wat naar links en rechts.	
Eindbeweging	
Wanneer je voelt dat het penseel begint te glijden, laat je het een soort van vallen, waarbij je de achterkant nog wel vasthoudt. Trek deze aders niet over het hele paneel. Voeg ze toe om het marmer daar wat te verharden.	

Tussencontrole	
Wanneer je weer van een afstand gaat kijken kun je zien of de aders goed zijn verbonden met elkaar. Zo niet dan kun je dit nog aanpassen. Je mengt opnieuw een grijze tussentoon en zet wat kleine aders bij zodat het er natuurlijk komt uit te zien.	

Eindresultaat

Om een goede marmer te schilderen, heb je oog voor details nodig. Je zal nu van een afstand moeten gaan kijken of je tevreden bent met het eindresultaat

D Eindcontrole

Controleer tijdens elke stap of je het gewenste resultaat hebt gekregen. Dit betekent dat je moet gaan kijken of het geschilderde marmer ook echt lijkt op marmer. Leg je voorbeeld naast je gemaakte werk en vergelijk deze. Ze hoeven niet erg op elkaar te lijken, maar jouw geschilderde marmer moet op steen lijken. Kijk goed op je voorbeeld of de lagen kloppen, die het marmer karakter geven. Let erop dat er geen vegen meer in je marmer staan. Als dit het geval is, probeer deze alsnog weg te dassen met de daskwast.

Nazorg;

Om het marmer er nog echter uit te laten zien kun je, wanneer de verflagen droog zijn, de imitatie vernissen. Hiervoor is een speciale vernis voor op plakkaatverf (zie hieronder). Deze is half glanzend. Door het polijsten van marmer gaat deze glanzen. Dit effect kun je door de vernis ook verkrijgen.

Talens Plakkaatverf Vernis Glanzend (074) 1000 ML.

4. Afronding

A Materiaalverzorging

Leg het paneel met de marmerimitatie te drogen in het droogrek (zie foto 1)

Schroef alle dopjes op de verftubes en leg deze weg.

Veeg met keukenpapier de verf van je palet. Dit papier kan in de afvalbak. Was je palet met een spons en groene zeep af onder de kraan van de flocculatiebak.

Foto 1

B Gereedschap verzorging

Natuurspons uitspoelen met groene zeep totdat er niets meer aan verf of zeep uitkomt. Doe dit bij de flocculatiebak.

Daskwast en letterpenseel uitspoelen met groene zeep, totdat er niets meer aan verf of zeep uitkomt (zie foto 2). Deze goed afdrogen met keukenpapier (zie foto 3) en opbergen in je werkkist.

Foto 2

Foto 3

C Omgeving verzorgen

Werkplek schoon achterlaten.

Papier van de grond, in de afvallemmer deponeren.

D Persoonlijke verzorging

Werkkleding opbergen in je kluisje.

Handen wassen.